

Fórum otázok a odpovedí

Odpovede na otázky občanov adresované Úradu na ochranu osobných údajov SR

Otázka 1

Vedenie našej firmy sa rozhodlo používať evidenčný systém na báze odtlačkov prstov, ktorý je určený pre podniky kancelárskeho typu z dôvodu nespokojnosti s doterajším spôsobom evidencie. Zaujímalo by ma, ako postupovať pri zavedení tohto systému vzhľadom na ochranu osobných údajov.

Odpoveď 1a

Na dochádzkové systémy založené na identifikácii osôb a časti ich tela je nevyhnutné nazerať ako na informačné systémy, ktoré obsahujú biometrické údaje. Toto nie je ovplyvnené ani skutočnosťou, že údaj, akým je odtlačok prsta alebo dlane je uchovávaný v podobe číselného alebo iného kódu.

Vylúčiť pôsobnosť zákona o ochrane osobných údajov nemožno odôvodnením či argumentom úspešnosti zariadenia, ktoré vyhodnotil dodávateľ ako takmer stopercentné. Určenie osoby sa totiž nevykonáva iba samotným biometrickým údajom, ale je nevyhnutné spojiť ho s ďalším údajom ako je meno, priezvisko, či osobné číslo a tak sledovať dochádzku.

Použitie biometrie na dochádzkové systémy nie je možné legalizovať ani súhlasom dotknutej osoby. Podlieha povoľovaciemu procesu osobitnej registrácie podľa § 27 odsek 2 písmeno c) zákona o ochrane osobných údajov. Následne – po schválení osobitnej registrácie, ktorá môže byť povolená iba na účely evidencie alebo identifikácie pri vstupe do citlivých, osobitne chránených objektov, vyhradených priestorov alebo prístupu do technických zariadení či prístrojov s vysokou mierou rizika – a ak ide výlučne o vnútornú potrebu prevádzkovateľa – je možné biometrický dochádzkový systém používať v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov. Každá žiadosť o osobitnú registráciu je posudzovaná individuálne a veľmi prísne.

2

Som správcou web - stránok materskej školy a chcel by som vedieť, či fotografie detí z rôznych akcií – individuálne alebo skupinové bez mena a ďalších identifikátorov je možné zverejniť na web - stránkach bez písomného súhlasu rodičov, a či tým neporušíme zákon o ochrane osobných údajov.

2a

Zákon o ochrane osobných údajov sa vzťahuje na systematické spracúvanie osobných údajov, ktoré sú súčasťou informačného systému. Pokiaľ je možné dieťa (dotknutú osobu) na základe fotografie identifikovať a je to v súlade s požiadavkou formulovanou v prvej vete, je na zverejnenie fotografie potrebný súhlas dotknutej osoby, resp. jej zákonného zástupcu. Toto zverejnenie nesmie zasiahnuť do súkromia dotknutej osoby. Ak by to nebolo dodržané, dotknutá osoba by sa mohla obrátiť na Úrad na ochranu osobných údajov, resp. mohla by sa domáhať svojich práv žalobou na súde.

3

Na webovej stránke mesta bola zverejnená fotografia s textom, na ktorej sú zachytené automobily s evidenčnými číslami práve prechádzajúce po namontovanom retardéri. Chcel by som vedieť, či nie je takéto zviditeľnenie v rozpore s platnými všeobecno-záväznými normami.

3a

Zákon o ochrane osobných údajov sa vzťahuje na spracúvanie osobných údajov, ktoré sú súčasťou informačného systému. Ak je na základe fotografie možné identifikovať dotknutú osobu a fotografia je súčasťou informačného systému, je na zverejnenie potrebný súhlas dotknutej osoby. Zverejnenie nesmie zasiahnuť do práva dotknutej osoby na ochranu súkromia a osobnosti. V opačnom prípade sa totiž dotknutá osoba môže domáhať svojich práv žalobou na civilnom súde. Ak má dotknutá osoba pocit, že boli porušené jej práva na ochranu osobných údajov, môže sa obrátiť aj na Úrad na ochranu osobných údajov.

V prípade, že sa nebude vec posudzovať podľa zákona o ochrane osobných údajov, platí Občiansky zákonník, podľa ktorého sa predpokladá súhlas osoby na vyhotovenie fotografií.

4

Chcel by som namontovať na termálne kúpalisko web-ip kamery. Chcel by som vedieť, či to musím niekde nahlasovať a aké musím splniť podmienky. Išlo by iba o live-zábery, ktoré by sa zobrazovali na mojej web-stránke, kde by som zároveň poskytoval aj ubytovanie, čím by boli prístupné komukoľvek. Išlo by len o aktuálne zábery na kúpalisko, ale nie o záznamy.

4a

Zákon o ochrane osobných údajov výslovne takéto konanie neupravuje. Napriek tomu by však mohlo byť za určitých okolností hodnotené ako spracúvanie osobných údajov, nakoľko zaznamenávaním sa získavajú a streamovaním na internete sa zverejňujú. V dôsledku takéhoto konania by pre prevádzkovateľa ip kamery a streamovacej stránky vyplynul celý rad povinností, ktoré by v praxi mohli prevádzku kamery a streamu znemožniť.

5

Zaujímalo by ma, či nedôjde k porušeniu zákona o ochrane osobných údajov, ak sa v poštovom styku na obálku k mene a priezvisku fyzickej osoby uvedie aj dátum narodenia, resp. rok narodenia.

5a

Podľa poštových podmienok k poštovým službám, ktoré vydala na základe zákona č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov Slovenská pošta, a.s. a ktoré schválil Poštový úrad, sa nepripúšťa do adresných údajov na účel doručenia poštovej zásielky uvádzať rodné číslo. V odôvodnených prípadoch na bližšie určenie dotknutej osoby (adresáta zásielky) možno použiť dátum narodenia.

6

Rád by som vedel, či zobrazenie celého mená a priezviska na uvítacej obrazovke bankomatu po zadaní PIN, ktoré sa zobrazuje bez môjho súhlasu, možno považovať za porušenie zákona o ochrane osobných údajov. Mám na mysli výber hotovosti v obchodnom centre, či inom verejnom mieste, kde bankomat popri mene a priezvisku zobrazí aj stav účtu.

6a

Pokiaľ sa po zadaní PIN – teda po identifikovaní karty – na obrazovke bankomatu zobrazí Vaše meno a priezvisko, nepovažuje sa to za porušenie zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov, pretože bankomat „komunikuje“ len s majiteľom karty a v danom prípade ide zrejme o bezpečnostný prvok, ktorý majiteľovi karty potvrdí, že sa prihlásil práve k svojmu účtu.

7

Chcel by som sa informovať, či môže zamestnávateľ žiadať od svojich zamestnancov prefotený občiansky preukaz, kartičku poistenca a kartičku osobného účtu.

7a

Podľa zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov (§ 10 ods. 6) získavať osobné údaje nevyhnutné na dosiahnutie účelu spracúvania kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosič informácií možno len vtedy, ak s tým dotknutá osoba písomne súhlasí alebo ak to osobitný zákon výslovne umožňuje bez súhlasu dotknutej osoby. Súhlas dotknutej osoby si prevádzkovateľ ani sprostredkovateľ nesmú vynucovať ani podmieňovať hrozbou odmietnutia zmluvného vzťahu, služby, tovaru alebo povinnosti ustanovenej prevádzkovateľovi alebo sprostredkovateľovi zákonom.

Žiaden zákon neukladá zamestnávateľovi, aby získaval osobné údaje zamestnanca tým, že bude požadovať od neho fotokópie občianskeho preukazu, kartičky poistenca a osobného účtu.

Pokiaľ takéto praktiky zo strany zamestnávateľa pretrvávajú, máte možnosť podať na Úrad na ochranu osobných údajov SR oznámenie o podozrení z porušenia povinností alebo podmienok určených zákonom.

8

Chcem sa spýtať, či každý, kto nejakým spôsobom zhromažďuje osobné údaje osôb je povinný registrovať systém na Úrade na ochranu osobných údajov. Budeme prevádzkovať požičovňu, pričom pri požičaní tovaru potrebujeme osobné údaje zákazníka – skenujeme si jeho občiansky preukaz, aby to bolo rýchlejšie ako vypisovanie rukou. Tieto údaje sa vymazávajú automaticky po 48. hodinách od vrátenia tovaru. Každý zákazník dostane potvrdenie o vymazaní jeho údajov.

8a

Povinnosť registrácie sa vzťahuje na všetky informačné systémy, v ktorých sa spracúvajú osobné údaje úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania (§ 25 ods. 2 zákona č. 428/2002 Z. z.) s výnimkou tých informačných systémov, ktoré sú uvedené v písm. a) až e).

Získavať osobné údaje nevyhnutné na dosiahnutie účelu spracúvania kopírovaním, **skenovaním** alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosič informácií možno len vtedy, ak s tým dotknutá osoba písomne súhlasí alebo ak to osobitný zákon výslovne umožňuje bez súhlasu dotknutej osoby. Takýto súhlas dotknutej osoby si prevádzkovateľ ani sprostredkovateľ nesmú vynuocovať a ani podmieňovať hrozbou odmietnutia zmluvného vzťahu, služby, tovaru alebo povinnosti ustanovenej prevádzkovateľovi (sprostredkovateľovi) zákonom (§ 10 ods.6 zákona č. 428/2002 Z. z.).

Ak prevádzkovateľ spracúva osobné údaje na základe súhlasu dotknutej osoby, je povinný v prípade pochybností preukázať úradu, že takýto súhlas má. Písomný súhlas musí obsahovať údaje toho, kto súhlas dáva a aj toho, komu je súhlas daný, ďalej na aký účel, rozsah osobných údajov, dobu platnosti a podmienky odvolania súhlasu, a vlastnoručný podpis toho, kto súhlas udeľuje. Súhlas je možné preukázať aj zvukovým alebo zvukovo-obrazovým záznamom alebo čestným vyhlásením poskytovateľa súhlasu (§ 7 ods. 2 zákona č. 428/2002 Z. z.).

9

Pracujem v školstve – na strednej škole a žiaci, ktorí dovŕšili vek 18 rokov nechcú, aby ich rodičia (resp. zákonní zástupcovia) boli informovaní o výchovno-vzdelávacích výsledkoch. Argumentujú tým, že už dosiahli plnoletosť. Podľa § 144 ods. 6 písmeno c) zákona č. 245 Z. z. (školský zákon) zákonný zástupca má právo byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch dieťaťa alebo žiaka. Zákonný zástupca má vyživovaciu povinnosť. My ako škola, musíme od žiaka pýtať písomný súhlas, aby sme mohli informovať rodiča o výchovno-vzdelávacích výsledkoch alebo je nejaké konkrétne zákonne ustanovenie, ktoré umožňuje sprístupňovať informácie rodičom o týchto výsledkoch dieťaťa až do konca štúdia, keďže známky sú osobnými údajmi žiaka?

9a

Spôsobilosť na právne úkony vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou, ktorá sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva a nestráca sa potom ani zánikom manželstva alebo vyhlásením manželstva za neplatné. (Občiansky zákonník § 8).

Vzťahy medzi plnoletým žiakom strednej školy, rodičom a strednou školou sú upravené napríklad v § 144 ods. 11 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), kde je úprava, podľa ktorej plnoletý žiak sa ospravedlňuje sám spôsobom uvedeným v odsekoch 8 až 10.

Z pohľadu zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov je stanovisko žiakov opodstatnené.

10

Uvažujem zriadiť si internetovú stránku, kde bude možné viesť si on-line jednoduché účtovníctvo a fakturáciu, vhodné pre živnostníkov a malé firmy. Zaujíma ma, ako je potrebné to urobiť vo vzťahu k ochrane osobných údajov. Stačí v tomto prípade len súhlas užívateľa o spracúvaní týchto údajov alebo je potrebné ešte registrovať informačný systém?

10a

Pre Váš zámer sú možné dve alternatívy:

1/ že nebudete spracúvať osobné údaje pri výkone rutinných operácií na zabezpečenie chodu informačného systému a potom pre Vás a prípadne pre Vašich zamestnancov platí povinnosť mlčanlivosti podľa zákona (§ 18 ods. 3 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov), ktorý ustanovuje, že povinnosť mlčanlivosti podľa odseku 2 platí aj pre iné fyzické osoby, ktoré v rámci svojej činnosti (napr. údržba a servis technických prostriedkov) prídu do styku s osobnými údajmi u prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa.

2/ že budete spracúvať osobné údaje ako sprostredkovateľ v mene jednotlivých prevádzkovateľov na základe zmlúv podľa § 5 zákona č. 428/2002 Z. z., ak sa budete aktívne zapájať do spracúvania osobných údajov. V tom prípade platí zákon č. 428/2002 Z. z. a hlavne § 15 a 16 o zodpovednosti za bezpečnosť osobných údajov.

V prípade oboch alternatív sa na Vás nevzťahuje povinnosť registrovať informačný systém a ani viesť o ňom evidenciu, nakoľko tieto povinnosti má len prevádzkovateľ informačného systému.

11

Rada by som vedela, či môj bývalý zamestnávateľ môže poskytovať moje osobné údaje ako adresu trvalého bydliska nejakej tretej osobe bez môjho vedomia a súhlasu. Ako sa môžem brániť?

11a

Poskytovaním osobných údajov sa rozumie odovzdávanie osobných údajov na spracúvanie inému prevádzkovateľovi alebo inému zástupcovi prevádzkovateľa, alebo jeho sprostredkovateľovi (§ 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov).

Sprístupňovaním osobných údajov sa rozumie oznámenie osobných údajov alebo umožnenie prístupu k nim inej právnickej alebo fyzickej osobe s výnimkou dotknutej osoby alebo oprávnenej osoby, ktorá ich nebude spracúvať ako prevádzkovateľ, zástupca prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľ (§ 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 428/2002 Z. z.)

Váš bývalý zamestnávateľ je z pohľadu zákona č.428/2002 Z. z. prevádzkovateľom, ktorý spracúva Vaše osobné údaje ako bývalej zamestnankyne a je povinný dodržiavať základné povinnosti určené v § 6 uvedeného zákona a je plne zodpovedný za bezpečnosť osobných údajov podľa § 15 tohto zákona.

Na základe vyššie uvedeného vyplýva, že prevádzkovateľ by nemal poskytovať ani sprístupňovať Vaše meno a adresu tretej osobe.

Ak máte podozrenie, že Vaše osobné údaje sa neoprávnene spracúvajú (práva dotknutej osoby upravuje § 20 zákona č. 428/2002 Z. z.), môžete o tom podať písomné oznámenie Úradu na ochranu osobných údajov SR, Odborárske námestie 3, 817 60 Bratislava